

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظام ولای

رضا دارابی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	دارابی، رضا، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	نظام ولایی / مولف رضا دارابی.
مشخصات نشر	:	تهران: سازمان دارالقرآن کریم، نشر تلاوت، ۱۳۹۸-
مشخصات ظاهری	:	ج.
شابک	:	دوره 6-37-8172-600-978 : ج. 31-38-8172-600-978 :
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
مندرجات	:	ج. ۱: ولایت.-
موضوع	:	ولایت — جنبه‌های قرآنی
موضوع	:	Sainthood -- Qur'anic teaching
موضوع	:	ولایت — احادیث
موضوع	:	Sainthood -- Hadiths
موضوع	:	امامت — جنبه‌های قرآنی
موضوع	:	Imamate -- Qur'anic teaching
موضوع	:	امامت — احادیث
موضوع	:	Imamate -- Hadiths
رده بندی کنکره	:	۱۰۴BP
رده بندی دیویی	:	۳۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۰۳۰۶۸۱

نام کتاب : نظام ولایی

نویسنده : رضا دارابی

چاپ و صحافی : دُرّسین

شمارگان : ۵۰ نسخه

چاپ اول : ۱۳۹۸

قیمت : ۳۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۲-۳۸-۳

ناشر: تلاوت

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، جنب کوچه ستوده، شماره ۳۹

نشانی: منطقه ۲۲، اتوبان شهیدخرازی، شهرک شهید باقری،

روبروی دانشگاه پیام نور غرب، مدرسه علمیه بقیه‌الله (عج)

تلفن: ۷۷۶۳۵۵۰۰

فهرست مطالب

۱۱	پیش‌گفتار
۱۹	بخش اول
۱۹	شناخت ولایت
۲۱	مفهوم‌شناسی
۲۱	ولایت در لغت و اصطلاح
۳۶	ولایت تکوینی و تشریعی
۴۰	ولایت عرضی و طولی
۴۲	مراتب ولایت
۴۵	ولایت ذاتی و ولایت عرضی
۴۷	ولایت خدا و ولایت شیطان (ولایت کیفری)
۵۰	ولایت عام و ولایت خاص و ولایت اخص

۵۲	ولایت محبت و ولایت نصرت و ولایت تدبیری
۵۷	ولاء امامت، ولاء زعامت
۶۲	صفات الهی
۶۸	صفات جمالیه و جلالیه
۷۱	توحید
۷۴	ولایت حقیقی و اعتباری
۷۵	مفایم اعتباری و حقیقی
۷۷	قضایای ارزشی در اسلام
۷۹	جمع بنفوس
۸۳	بخش دوم
۸۳	امامت و ولایت
۸۵	مسائل نظام ولایی
۸۵	امامت و ولایت
۸۶	تعریف امام
۸۷	فلسفه امامت
۸۷	بالاتر بودن منصب امامت از نبوت
۹۲	عصمت
۹۵	اثر گناه در تربیت
۹۹	ایصال الی المطلوب
۱۰۳	هدایت و تربیت
۱۱۱	ولایت به منزله مبنای نظریه تربیت

اهداف تربیت در نظام ولایی ۱۲۰

۱- تجلی خدا در هستی (وجه نظری و ارتقاء ایمان)

..... ۱۲۰

۲- تجلی خدا در انسان (وجه عملی و تقوا) ۱۲۲

بخش سوم ۱۲۵

امت در نظام ولایی ۱۲۵

امت ۱۲۷

فطرت اجتماعی ۱۲۷

فطرت اجتماعی و اصالت جامعه ۱۳۲

امت در اسلام ۱۴۰

امت در نظام ولایی ۱۴۵

فرهنگ سازی در نظام ولایی ۱۴۹

منشاء حقوق فطری ۱۵۶

حقوق اساسی انسان ۱۵۹

حقوق اساسی و جامعه ۱۶۳

نظریه پردازی، جریان سازی، گفتمان سازی ۱۶۶

فرهنگ سازی و تمدن سازی ۱۷۰

۱- هویت بخشی ۱۷۱

۲- نظام هنجاری و ارزشی ۱۷۲

۳- رفتار سازی ۱۷۲

۱۷۳	۴- اثربخشی و خلاقیت
۱۷۴	فرایند تحقق اهداف انقلاب اسلامی
۱۸۲	دولت اسلامی
۱۸۴	جامعه اسلامی
۱۸۵	تمدن اسلامی

۱۸۹	بخش چهارم
۱۸۹	کادرسازی در نظام ولایی
۱۹۱	کادرسازی
۱۹۱	تشکیلات ولایی
۱۹۵	تشکیلات
۱۹۷	اصول تشکیلات
۲۰۰	کادر در نظام ولایی مری است
۲۰۲	مدیریت در نظام ولایی
۲۰۴	مدیریت راهبردی تشکیلات
۲۰۵	رسالت و مأموریت
۲۰۷	مراحل تربیت
۲۱۱	آسیب شناسی
۲۱۳	جمع بندی

۲۱۵	بخش پنجم
۲۱۵	انسان سازی در نظام ولایی
۲۱۷	انسان سازی
۲۱۸	نظام تربیت
۲۲۳	نظام ولایی و نظام تربیتی اسلام
۲۲۵	مرب
۲۲۶	متربی
۲۲۷	ساحات رشد تربی
۲۳۰	منابع و مآخذ

پیشگفتار

ولایت اهل بیت مهم‌ترین اصل و اساسی‌ترین مبنای فکری شیعه است که با آن، دین کامل و حجت خدا بر مردم تمام می‌شود. رسول اکرم (صلی الله علیه و اله) فرمودند:

إِنِّي تَارِكُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعِترَتِي أَهْلَ بَيْتِي وَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَمْ تَضِلُّوا

همان‌ها من دو چیز گران‌بها در میان شما می‌گذارم یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیت منست این دو از هم جدا نمی‌شوند تا اینکه بر من وارد شوند در کنار حوض که اگر شما بر آن دو چنگ بزنید هرگز گمراه نخواهید شد.

اهل بیت و قرآن اگر در جامعه باشد، جامعه گمراه نمی‌شود. منظور از تمسک به اهل بیت قبول ولایت آن‌ها است. قرآن بدون تفسیر اهل بیت، تفسیر به رأی بوده و نمی‌تواند تفسیر به رأی هادی باشد زیرا قرآن هدایت

برای متقین است و امت متقی با ولایت اهل بیت شکل می گیرد. پس ولایت
ائمه مهم ترین امر دین است، زیرا مظهر ولایت خداست.
امام صادق (علیه السلام) می فرماید: **وَلَايَتُنَا وَلَايَةُ اللَّهِ الَّتِي لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا قَطُّ إِلَّا بِهَا** (ولایت ما ولایت خدا است که مبعوث نشده هیچ پیغمبری جز
برای آن)

اهمیت ولایت صرفاً از حیث اعتقادی نیست بلکه ولایت که عامل هدایت
انسان و رهایی از طاغوت است باید در عمل در نظامات فکری و عملیاتی
ما حضور داشته باشد و الا جامعه عملاً در ولایت طاغوت بوده؛ هر چند
به ظاهر نشان اسلام داشته باشد، بنابراین اگر در جامعه اسلامی، نظام
امامت جاری نبوده و ولی خدا بر آن حاکم نباشد؛ این جامعه، ولایی نیست
و اگر امت به امام ایمان نداشته باشند در مسیر هدایت الهی قرار ندارند. اگر
نظام علمی، اداری و فرهنگی آن ولایتی بر آموزه های اهل بیت نباشد، تربیت
انسان به طور کامل در آن صورت نمی گیرد، لذا در طراحی نظام تربیتی،
ولایت مبنایی ترین اصل آنست.

ولایت و تربیت مساوق هم و دارای گوهر مشترک ربوبیت الهی هستند و
ربوبیت الهی ریشه در توحید دارد بنابراین ولایت یک نظام تربیتی است که با
هستی شناسی و انسان شناسی ارتباط وثیقی داشته و برای فهم آن باید با نگاه
فلسفی به هستی و انسان نگریست و در عرفان آن را شهود کرد. مبنای هستی
شناسی و انسان شناسی ولایت خدا در هستی را بیان نموده و انسان را مظهر
این ولایت الهی می داند. نظام ولایی، سلسله ولایی هستی است که نشان از
ربوبیت الهی دارد.